

Lorestan University

Online ISSN: 2717-2325

Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas

Journal homepage: <http://www.gsma.lu.ac.ir>

Research Paper

Analysis and Explanation of the Relationship between the Capabilities of the Third Place in the Urban Livability of a (Case Study: 6 of Tehran Metropolis)

Kausar Ghobadi^a, Reza Valizadeh^b, Ali Azar^{c,*}, Ali Panahi^d

^a Ph.D Candidate Department of Geography and Urban Planning, Tabriz Branch, Faculty of Geography, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

^b Assistant Professor Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

^c Associate Professor Department of Urban Design and Architecture, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran.

^d Assistant Professor Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 7 July 2023;

Accepted: 26 November 2023

Available online: 18 May 2024

Keywords:

Environmental capability, livability, third place, Neshat, Tehran.

ABSTRACT

Third places play an important role in promoting social livability by providing suitable housing conditions, access to resources, social and cultural facilities, sustainable infrastructure and social interactions. These places allow people to live in a suitable and stable environment and improve the quality of life and social welfare. The purpose of this research is to investigate and explain the capabilities of third places in increasing social livability in Tehran. The nature of the research is descriptive-analytical in terms of its purpose, use and method. Amos Structural Equation Model (AMOS) was used to analyze the findings. The research results show that the capabilities of third places, including public and attractive places, urban public arenas, changing social structures of places, happy and lively places in the city, citing cultural and social values, and developing human sustainability, facilitate the improvement of social livability. The effectiveness of the capabilities of the third place with a factor loading of 0.87 shows that these capabilities have a positive and favorable effect on the activities and social livability of places and living spaces. Also, these results show that the existence of third places and the capabilities related to them can lead to the improvement of social livability, improvement of the quality of life and social welfare of citizens.

1. Introduction

Third places are considered one of the most important institutions in the public realm; they are public and attractive spaces that give meaning to the informal lives of citizens, and repair their social relationships outside of their formal work and family life. These places are considered a complex socio-environmental phenomenon and an important part of the public realms of cities, which redefine social structures at different levels, from

the city level to the neighborhood unit level, and elevate the concept of social interaction from superficial and fleeting encounters to stronger social bonds. These places welcome various types of relationships, encounters, and activities, and bring people together without regard for social degrees, classes, ethnic, racial, and other differences. In this way, these places have a significant impact on social life and urban development. In this regard, the development of

*Corresponding Author.

Email Addresses: kosarghobadi@gmail.com (K.Ghobadi), valizadehreza60@yahoo.com (R. Valizadeh), a_azar@iau-maragheh.ac.ir (A. Azar), Panahin@yahoo.com (A.Panahi)

To cite this article:

Ghobadi, K., Valizadeh, R., Azar, A., Panahi, A., (2024). Analysis and Explanation of the Relationship between the Capabilities of the Third Place in the Urban Livability of a Case Study 6 of Tehran Metropolis. *Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas*, 5(17), 135-152

Doi: 10.22034/GSMA.2024.714358

third places in the public spaces of Region 6 of the metropolitan city of Tehran is considered a necessary measure to increase social interactions and the sense of belonging to place. Region 6 of Tehran has a population of over 250,000 people and more than 85,000 households. To increase vibrancy and create more recreation and entertainment, we need to quantitatively and qualitatively increase the number of these types of places. Furthermore, the creation of third places in the public spaces of Region 6 of the metropolitan city of Tehran can help increase activities such as street festivals, sitting on benches, and conversing with other citizens.

2. Methodology

The research method in this study is of the descriptive-analytical type, which was developed with the aim of analyzing the relationship between the capabilities of the third place (independent variable) and social livability (dependent variable) in Region 6 of the metropolitan city of Tehran. The statistical population of this research consists of 30 experts, specialists, and urban managers who were selected using a purposive sampling method. SPSS and AMOS software were used to perform the quantitative analyses of the research, which include two parts: a) The measurement model or confirmatory factor analysis (the relationship between the observed variables and the latent variable) b) The structural model or path analysis (the relationship between the latent variables)

3. Results

The analysis of the research findings indicates that, given the values and acceptable thresholds (ranges) for the studied indices, the acceptable fit of the model can be confirmed for the absolute indices. In this regard, the values of the mentioned indices and the acceptable thresholds for each of the indices have been estimated, which demonstrates the appropriate model fit.

4. Discussion

The analysis of the research background and literature led to the identification of the key and influential components and indices for measuring the capabilities of the third place. In the first step, prioritization of these components was conducted. Based on the importance and priority, a total of six components and criteria were analyzed and utilized in the research process. Similarly, to measure the variable of social livability, this process was

repeated, and eleven components were analyzed for the purpose of measuring this variable. 'Social livability' as the dependent variable of the research is influenced by multiple factors and variables. In this regard, the capabilities of the third place, such as; public and attractive places for identity formation and meaning-making in the informal lives of citizens, urban public realms, redefining the social structures of places, joyful and vibrant urban places, manifestation of cultural and social values, and the ability to realize human sustainable development of third places, are variables that affect social livability. The results indicate that the data analysis reveals this reality that if the critical coefficient is greater than 1.96, the relationship between the two variables is significant with 95% confidence. In other words, the relationship between the capabilities of the third place and social livability is significant.

5. Conclusion

The research findings show that social livability, with its components, is influenced by the set of independent variables of the capabilities of the third place, with components such as; public and attractive places for identity formation and meaning-making in the informal lives of citizens, urban public realms, redefining the social structures of places, joyful and vibrant urban places, manifestation of cultural and social values, and the ability to realize human sustainable development. Each of these factors has an impact on social livability. Among the components effective in measuring the 'capabilities of the third place', the component of 'public and attractive places for identity formation and meaning-making in the informal lives of citizens' with a factor loading of 0.68, and 'joyful and vibrant urban places' with a factor loading of 0.59, have the highest factor loadings, indicating that these components have higher priority and importance compared to the other components in measuring the capabilities of the third place. Moreover, among the effective components for measuring 'social livability', the component of 'actual participation of people in urban activities' with a factor loading of 0.632 and 'social cohesion and social responsibility' with a factor loading of 0.631 have the highest factor loadings, indicating that these components have higher priority and

importance compared to the other components in measuring social livability.

دانشگاه لرستان

شاپای الکترونیکی: ۲۷۱۷-۲۳۲۵

فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی

http://www.gsma.lu.ac.ir

مقاله پژوهشی

تحلیل و تبیین ارتباط بین قابلیت‌های مکان سوم در زیست‌پذیری شهری (مطالعه موردی: منطقه ۶ کلانشهر تهران)

کوثر قبادی^۱؛ رضا ولیزاده^۲؛ علی آذر^{۳*}؛ علی پناهی^۴

^۱ دانشجوی دکتری گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد تبریز، دانشکده جغرافیا، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

^۲ استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد تبریز، دانشکده جغرافیا، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

^{۳*} دانشیار گروه شهرسازی و معماری، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران.

^۴ استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد تبریز، دانشکده جغرافیا، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

اطلاعات مقاله

دریافت مقاله:

۱۴۰۲/۰۴/۱۶

پذیرش نهایی:

۱۴۰۲/۰۹/۰۵

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۰۲/۲۹

واژگان کلیدی:

قابلیت محیط، زیست‌پذیری،

مکان سوم، نشاط، تهران.

چکیده

مکان‌های سوم از طریق فراهم کردن شرایط مناسب، دسترسی به منابع، امکانات اجتماعی و فرهنگی، زیرساخت‌های پایدار و تعاملات اجتماعی، نقش مهمی در ارتقای زیست‌پذیری اجتماعی ایفا می‌کنند. این مکان‌ها به افراد امکان می‌دهند در محیطی مناسب و پایدار زندگی کنند و بهبود کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی را تحقق بخشد. هدف این پژوهش، بررسی و تبیین قابلیت‌های مکان‌های سوم در افزایش زیست‌پذیری اجتماعی در شهر تهران است. ماهیت تحقیق از لحاظ هدف، کاربری و روش آن توصیفی - تحلیلی است. برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها از مدل معادلات ساختاری ایموس (AMOS) استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که قابلیت‌های مکان‌های سوم، از جمله مکان‌های عمومی و جذاب، عرصه‌های عمومی شهری، تغییر ساختارهای اجتماعی مکان‌ها، مکان‌های شاد و سرزنده در شهر، استناد به ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی، و توسعه پایداری انسانی، بهبود زیست‌پذیری اجتماعی را تسهیل می‌کنند. اثرگذاری قابلیت‌های مکان سوم با بارعاملی ۰.۸۷ نشان می‌دهد که این قابلیت‌ها دارای تأثیر مثبت و مطلوبی در فعالیت‌ها و زیست‌پذیری اجتماعی مکان‌ها و فضاهای زیست‌هستند. همچنین این نتایج نشان می‌دهد که وجود مکان‌های سوم و قابلیت‌های مرتبط با آنها می‌تواند منجر به بهبود زیست‌پذیری اجتماعی، ارتقای کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی شهروندان شود.

۱. مقدمه

شده است. هر یک از این سطوح طبقاتی، دارای ویژگی‌های و مشخصه‌های معینی هستند که بر نحوه پراکنش مکان‌های سوم و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر زندگی اجتماعی عمومی تأثیر می‌گذارند (Davoudi and Modiri, 2016: 89). مکان‌های

یک سکونتگاه شهری دارای عرصه‌های همگون با ویژگی‌های اجتماعی یکنواخت نیست. شاخص‌های اقتصادی و همچنین حیثیت اجتماعی (گروه‌های منزلتی) از جمله عواملی هستند که علاوه بر تفکیک سطوح شهری، منجر به ایجاد طبقات اجتماعی

* نویسنده مسئول:

پست الکترونیکی نویسندگان: kosarghobadi@gmail.com (ک، قبادی)؛ valizadehreza60@yahoo.com (ر، ولیزاده)؛ a_azar@iau-maragheh.ac.ir (ع، آذر)؛

panahin@yahoo.com (ع، پناهی)

نحوه استنادی به مقاله: قبادی، کوثر، ولیزاده، رضا، آذر، علی، پناهی، علی (۱۴۰۳). تحلیل و تبیین ارتباط بین قابلیت‌های مکان سوم در زیست‌پذیری شهری، مطالعه موردی منطقه ۶ کلانشهر تهران. فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی. سال پنجم، شماره ۱ (۱۷)، صص ۱۵۲-۱۳۵.

طراحی و مدیریت شهر در منطقه ۶ کلانشهر تهران وجود داشته باشد. همچنین برای ایجاد فضاهایی جذاب و پایدار در فضاهای عمومی برای افزایش تعاملات اجتماعی، توسعه پایداری انسانی و هویت‌سازی شهروندان، به مواردی همچون زیست‌پذیری اجتماعی، مدیریت ترافیک در سطح شهر، دسترسی آسان و سریع و سایر تسهیلات‌های مناسب نیازمند توجه ویژه مدیران و کارشناسان و سایر سیاست‌گذاران شهری است. در همین راستا توسعه مکانهای سوم در فضاهای عمومی منطقه ۶ کلانشهر تهران برای افزایش تعاملات اجتماعی و حس تعلق به مکان یک امر ضروری به حساب می‌آید. در منطقه ۶ تهران بیش از ۲۵۰ هزار نفر و بیش از ۸۵ هزار خانوار ساکن هستند و برای افزایش سرزندگی و ایجاد نشاط و تفریح بیشتر نیازمند افزایش کمی و کیفی این نوع مکانها هستیم. علاوه بر این، ایجاد مکان‌های سوم در فضاهای عمومی منطقه ۶ کلانشهر تهران، می‌تواند به افزایش فعالیت‌هایی همچون جشنواره‌های خیابانی، نشستن روی نیمکت و گپ زدن با سایر شهروندان کمک کند. از یک سو این فعالیت‌ها نه تنها باعث ایجاد فضاهای تفریحی و سرگرمی برای شهروندان می‌شوند، بلکه به ارتقاء کیفیت محیطی و افزایش تعاملات اجتماعی در چنین مکان‌هایی کمک خواهد کرد. توسعه مکان‌های سوم در فضاهای عمومی به نوعی باعث افزایش زیست‌پذیری اجتماعی شهروندان و سرزندگی شهری خواهد شد.

مکان سوم به عنوان یک فضای عمومی، مکانی است که برای معاشرت جمعی و برقراری روابط اجتماعی بین افراد استفاده می‌شود (Oldenburg, 1982: 266). مکان‌های سوم شهری متمایز از خانه و محل کار هستند. خانه به عنوان مکان اول و محلی که برای استراحت و خانوادگی خود داریم و محل کار به عنوان مکان دوم و محلی که برای کار و تولید درآمد به آن مراجعه می‌کنیم، شناخته می‌شوند. اما مکان‌های سوم به عنوان مکان‌هایی شناخته می‌شوند که به عنوان مکانی برای برقراری روابط اجتماعی و تحکیم روابط میان افراد مورد استفاده قرار می‌گیرند (Williams and Hipp, 2019: 69). مفهوم مکان سوم به مکان‌هایی اطلاق می‌شود که به عنوان یک فضای اجتماعی و مردمی شناخته شده‌اند و فراتر از مکان زندگی و کار فرد، به عنوان یک فضای اجتماعی برای انجام فعالیت‌های

سوم به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای حوزه عمومی؛ مکان‌های عمومی و جذابی هستند که به زندگی غیررسمی شهروندان معنا می‌دهند و روابط اجتماعی آن‌ها را در خارج از زندگی رسمی کاری و خانوادگی ترمیم می‌کنند (Mortaz Hejri and Madiri, 2018: 37). این مکان‌ها به عنوان یک پدیده‌ی پیچیده اجتماعی-محیطی (Valenzuela-Levi et al, 2022) و جزء مهمی از عرصه‌های همگانی شهرها به شمار می‌روند که در سطوح مختلف، از سطح شهر تا سطح واحدهای همسایگی، ساختارهای اجتماعی را بازتعریف می‌کنند و مفهوم تعامل اجتماعی را از برخوردها و روابط سطحی و زودگذر به پیوندهای اجتماعی قوی‌تر ارتقاء می‌دهند. این مکان‌ها پذیرای انواع ارتباطات، برخوردها و فعالیت‌ها هستند و افراد را بدون نظر گرفتن درجات و طبقات اجتماعی و تفاوت‌های قومی، نژادی و... گرد هم می‌آورند. بدین ترتیب، تأثیر زیادی بر زندگی اجتماعی (Davoudi and Modiri, 2016) و توسعه شهری دارند (Caird and Hallett, 2019). بر این اساس توسعه شهرها باید طیف وسیعی از فضاهای عمومی شهری را در اختیار شهروندان قرار دهد (Rennels & Purnell, 2015). و وجود مکان سوم شهری بهترین فضای شهری برای استفاده عموم مردم است (Fullagar et al., 2019) و تأثیر بسزایی در زندگی اجتماعی شهروندان دارد (Ramezani et al, 2022: 61) به‌عبارت‌دیگر؛ فضای سوم به‌عنوان جایگاه زندگی اجتماعی و فضای عمومی به شهروندان قدرت می‌دهد که با بهره‌گیری از این نیازها و محرک‌ها، قلمروهای اجتماعی را در رابطه با افراد آشنا و غریبه فراهم آورند فضای سوم شامل فضاهای عمومی گوناگونی است که پذیرای اجتماعاتی است که به شکل داوطلبانه دور از خانه و کار شادمانه دورهم جمع شده و اکثراً معمولی و غیررسمی می‌باشند (Ren et al, 2017). دستیابی به زیست‌پذیری شهری که به آن شهر موفق نیز می‌گویند که از طریق سرزندگی محیطی، پایداری اکولوژیکی، حل معضلات اجتماعی (فقر، اختلاف طبقاتی و...) اقتصادی (بیکاری، اعتیاد و...) و فرهنگی (بی‌سوادی و...) حاصل می‌شود

به طور کلی، برای جذب شهروندان به فضاهای عمومی شهری و مکان‌های سوم، باید دیدگاهی سیستمیک و کارآمد برای

پاسخ دهی به نیازهای جامعه پس از صنعتی شدن که شدیداً در جستجوی امکانات تسهیلات و کیفیت زندگی است به شدت افزایش یافته است و از سوی دیگر زیست پذیری به جهت تهدیدهای پیش روی زندگی شهری امروز نیز اهمیتی دو چندان یافته است. در صورتی که شهری زیست پذیر باشد به تبع آن حضور مکان های سوم پررنگ تر شده و به دنبال آن حس تعلق مکان افزایش می یابد. توجه به مکان های سوم در شهرها و به خصوص محلات مزایای متعدد چون، بهره گیری از تجربیات دیگران، ایجاد حس تعلق به مکان، ایجاد امنیت، افزایش مراودات و تعاملات اجتماعی به دنبال دارد.

(Nasehi et al, 2023) در مورد پایداری اجتماعی و مکان های سوم شهری، نتایج آنها نشان داد که پویایی، سرزندگی و انعطاف پذیری از عوامل اصلی و تأثیرگذارترین عوامل در افزایش پایداری اجتماعی در شهر اصفهان هستند.

(Boo Xi and Sheikhbaglou, 2021) در مقاله ای به تبیین نقش مکانهای سوم در اجتماعی شدن مناطق شهری پرداخته اند و نتایج حاکی از اهمیت بالای مکان های سوم شهری مانند کافه های باز است که می توانند کیفیت طراحی شهری را در یک بافت تغییر داده و کیفیت اجتماعی شدن را افزایش دهند.

(Nahiduzzaman et al, 2020) تحقیقی با عنوان انسجام شهری در برابر فضا سازی ارگانیک مکان های سوم در عربستان سعودی: انجام دادند، و به بیان این نکته پرداختند که حاکمیت مشترک بر مکان های سوم می تواند در انسجام شهری اثر بخش باشد. (Salaripour et al, 2022) به بررسی نقش مکان های سوم شهری در توسعه گردشگری پیاده راه مرکزی شهر رشت پرداخته اند و به بیان این نتایج پرداخته اند که روابط هم افزا باعث توسعه مکان های سوم و گردشگری است. با توجه به این نتایج، مکان های سوم شهری می توانند برای توسعه گردشگری و جذب توریست ها نقش مهمی داشته باشد. با توجه به تحقیق Abedini and Saket Hasanlou (2021) در مورد مکان های سوم شهری و بررسی تطبیقی کافه های مناطق ۱ و ۴ شهر ارومیه، شاخص "شخصیت-بخشی" و "آسایش و آرام بودن" در منطقه

اجتماعی و تفریحی بهره می برند. مکان های سوم ممکن است شامل رستوران ها، کافه ها، بارها، کتابخانه ها، فضاهای عمومی و پارک ها و ... باشند (Oldenburg, 2001). محل های برگزاری به عنوان فضاهایی که گرد آمدن و گفتگو را در محیطی غیر داوری امکان پذیر می کنند، به عنوان مکان های سوم شناخته می شوند. همچنین محل های برگزاری مانند رستوران ها، بارها، کافه ها، مراکز خرید، سینما، تئاتر، مراکز ورزشی و ... می توانند جز این مکانها محسوب شوند (Ziari et al, 2018: 36). ویژگی اصلی مکان های سوم احساس اجتماعی بودن آن ها است. (Lee and Severt, 2017: 215). عامل اصلی تمایز مکان سوم از سایر مکان ها، احساس اجتماعی بودن آن هاست که نتیجه آشنایی و تکرار حضور کاربران در این فضاهاست. در مکان های سوم، افراد به دلیل تکرار حضور و برقراری ارتباطات طولانی مدت، با یکدیگر آشنا می شوند و روابطی با هم برقرار می کنند. مکان سوم به عنوان یک فضای اجتماعی، نیازهای عملی مانند نیاز به غذا و نوشیدنی را نیز برآورده می کند، اما بیشتر نیازهای عاطفی و اجتماعی کاربران را برآورده می سازد. (Cunningham, 2019).

زیست پذیری به مجموعه عواملی گفته می شود که تأثیر بسزایی در کیفیت زندگی اجتماعی دارند. (Teng Chye, 2012: 62)، این عوامل شامل محیط زیست، رونق اقتصادی، ثبات اجتماعی و عدالت، فرصت های آموزشی و امکانات تفریحی هستند. (Song, 2011). زیست پذیری به صورت محلی و از طریق تلاش های افراد جامعه شکوفا می شود و نمی توان آن را به صورت متمرکز برنامه ریزی کرد. برای دستیابی به زیست پذیری، نیاز به ترویج و مسئولیت مدنی و همکاری بین اعضای جامعه داریم. همچنین، زیست پذیری برای همه افراد جامعه باید به صورت عادلانه توزیع شود و همه باید به فرصت های مساوی در دسترسی به مسکن، شغل، مراقبت های بهداشتی، آموزش و ارزش اجتماعی دست یابند (Saitluanga, 2014: 541). ضرورت و اهمیت پرداختن به مقوله مکان های سوم در راستای زیست پذیر نمودن فضاهای شهری در ارتباط با وظایف جدید برنامه ریزی در

گیری هدفمند انتخاب شدند. برای انجام تحلیل های بخش کمی پژوهش از نرم افزارهای SPSS, AMOS استفاده شده است. تحلیل شامل دو بخش الف) مدل اندازه گیری^۱ یا مدل عاملی تاییدی (ارتباط متغیرهای آشکار با متغیر پنهان) و ب) مدل ساختاری مدل مسیر^۲ یا مدل علی (ارتباط متغیرهای پنهان با هم) است. مدل اندازه گیری^۱ یا مدل عاملی تاییدی، آن بخش از مدل-یابی معادلات ساختاری است که با روابط میان متغیرهای پنهان و مشاهده شده سرو کار دارد (Boshagh, 2014: 27; Pahlavan Sharif and Mahdovian, 2014: 8) یا به عبارت دیگر متغیرهای آشکار (مشاهده شده یا اندازه گیری شده یا آیتیم-ها یا همان پاسخ به سوالات مشاهده شده) (Kareshki, 2016: 21) را به متغیرهای پنهان (مکنون یا عامل یا بعد یا سازه ها) مرتبط می سازد (Momeni, 2012: 18)

۱.۱. معرفی محدوده مورد مطالعه

منطقه ۶ کلانشهر تهران، با توجه به عمکردهایی متنوع آموزشی، تفریحی و خدماتی، قلب تپنده پایتخت می باشد. مساحت این منطقه برابر با ۲۱۳۸ هکتار می باشد که حدود ۳,۳ درصد از سطح شهر تهران را شامل می شود. شهرداری منطقه ۶ کلانشهر تهران از ۶ ناحیه و ۱۴ محله تشکیل یافته است. جمعیت این منطقه از تهران بالغ بر ۲۵۰۰۰۰ نفر می باشد که ۸۵۰۹۲ خانوار در آن ساکن هستند. بعد خانوار در این منطقه ۲/۹ می باشد که کمتر از متوسط کشوری است. کوچک بودن مساحت مساکن و وجود خانه های مجردی از جمله دلایل پایین بودن بعد خانوار در این منطقه است. از مهمترین ویژگی های کالبدی این منطقه تهران باید به موقعیت قرارگیری در مرکز شهر و قرارگیری ساختمان با کاربری های متنوع از جمله آموزشی، اداری، خدماتی، دولتی و ملی اشاره کرد. همچنین دسترسی این منطقه تهران از ۳ جهت شمال، شرق و غرب با ۳ بزرگراه همت، مدرس و چمران و از سمت جنوب نیز به (بزرگترین محور شرقی- غربی) خیابان انقلاب منتهی می

۱ شهر ارومیه بیشترین میزان مطلوبیت و سازگاری را به خود اختصاص داده است. از سوی دیگر، شاخص های "مکان تفریح و گذران اوقات فراغت" و "پویایی تعامل بومی و محلی" در منطقه ۴ شهر ارومیه به ترتیب نامناسب ترین وضعیت موجود را در میان سایر شاخص ها به خود اختصاص داده است. در تحقیق Arvin et al (2017) در مورد شاخص های زیست پذیری شهری در شهر اهواز، نتایج نشان می دهد که وضعیت شاخص های زیست پذیری در محلات شهر مناسب نیست. با توجه به مطالعه ای که توسط Modiri and Davoudi (2014) درباره نقش مکان های سوم در شهر زنجان انجام شده، مشخص شده که مکان های سومی که در سه دوره مورد بررسی قرار گرفته اند، ثابت باقی مانده اند و یا یکی از اجزای اصلی بازار را تشکیل می دهند. همچنین، مهمترین تأثیر این مکان ها بر حوزه عمومی و خرد جمعی بوده است. این مطالعه نشان می دهد که به طور کلی، با گذر زمان و تحولات اجتماعی، حوزه عمومی گسترده تر شده و نقش مردم در فضاهای جمعی بیشتر شده است. Sadeghi et al (2014) به تطبیق مکان یابی فضای سوم و نقشه شناختی احساس امنیت در فضای شهری اصفهان پراخته اند و نتایج تحقیق آنها نشان داد که ویژگی مکان های سوم در ارتقاء احساس امنیت شهروندان تأثیر گذار است. Kashani Jo (2009) در تحقیق خود در مورد فضاهای عمومی شهری و نقش آنها به عنوان فضای سوم، به این نتیجه رسیده که فضاهای عمومی شهری نقش اساسی در برقراری تعاملات اجتماعی دارند و به عنوان کانون تمرکز دانش طراحی شهری نیز می توانند محسوب شوند.

۲. روش تحقیق

روش پژوهش در این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی است که با هدف تحلیل ارتباط بین قابلیت های مکان سوم (متغیر مستقل) با زیست پذیری اجتماعی (متغیر وابسته) در منطقه ۶ کلانشهر تهران تدوین شد. جامعه آماری این پژوهش ۳۰ نفر از خیرگان، کارشناسان و مدیران شهری است که با استفاده از روش نمونه

^۱ Observed Variables

^۲ Latent Variables -

^۳ Construct

^۱ Measurement Model

^۲ Confirmatory Factor Analysis

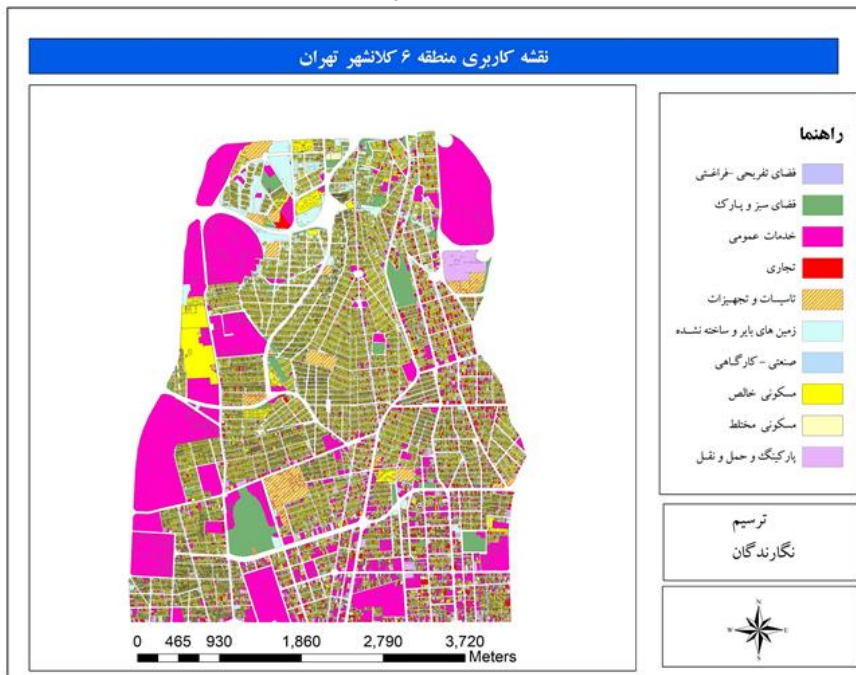
^۳ Path Analysis

^۴ Measurement Model

شود و بزرگترین محور شمال- جنوب تهران یعنی خیابان ولیعصر از مرکز این منطقه عبور می کند (شکل ۱). منطقه ۶ تهران با توجه به مراکز اداری، تجاری، آموزشی و تفریحی بسیار زیاد و حجم بالای تردد در آن از مناطق آلوده تهران محسوب می شود (شکل ۲).

شکل ۱. محدوده مورد مطالعه

شکل ۲. کاربری های منطقه شش کلانشهر تهران

شکل ۳. نمونه‌هایی از مکان‌های سوم در منطقه شش کلانشهر تهران

اول نسبت به اولویت گذاری آنها اقدام گردید. در همین راستا بر مبنای اهمیت و اولویت، تعداد شش مولفه و معیار واکاوی و در فرایند و فرآورده پژوهش بکار گرفته شده است. همچنین به منظور سنجش متغیر زیست پذیری اجتماعی این فرآیند تکرار شده است و تعداد یازده مولفه به منظور سنجش این متغیر، واکاوی شده است. (جدول ۱)

۳. یافته‌های تحقیق

- یافته‌های توصیفی

شناسایی و واکاوی مولفه‌های اثرگذار در فرآیند پژوهش

با واکاوی پیشینه و ادبیات پژوهش، مولفه‌ها و شاخص مهم و اثرگذار برای سنجش قابلیت‌های مکان سوم احصاء و در وهله

جدول ۱. متغیرهای پژوهش در خصوص ارتباط بین قابلیت‌های مکان سوم با زیست پذیری اجتماعی

گویه‌ها	علامت اختصاری	زیست‌پذیری اجتماعی	علامت اختصاری	قابلیت‌های مکان سوم
- شرکت در فعالیت‌های جمعی - همدلی و هم‌زبانی با دیگران - احترام به ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه - توسعه مهارت‌های ارتباطی با دیگران	q9-1	تعاملات و معاشرت اجتماعی	q20-1	مکان‌های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به زندگی غیر رسمی شهروندان
- تبادل اطلاعات با غریبه‌ها - تشکیل گروه‌های اجتماعی آموزش محور - افزایش آگاهی فردی و جمعی	q10-1	آموزش و یادگیری اجتماعی	q21-1	عرصه‌های عمومی شهری

<p>- مشارکت داوطلبانه مردم برای حضور در مکانهای سوم</p> <p>- فراهم کردن فرصت برای بحث و تبادل نظر با مردم در مکانهای سوم</p> <p>- ارائه اطلاعات کافی و شفاف به مردم</p>	q11-1	مشارکت واقعی مردم در فعالیت های شهری	<p>- ایجاد فضاهای جدید برای تعاملات اجتماعی</p> <p>- خلق فرصت هایی برای شهروندان برای اعلام نظر و شرکت در فعالیت های فرهنگی و اجتماعی</p> <p>- توسعه جامعه محلی و ارتباطات اجتماعی</p>	q22-1	بازتعریف ساختارهای اجتماعی در این مکان ها
<p>- ایجاد فضای امن و مطمئن برای افراد و تعامل بهتر آنها</p> <p>- حفظ حریم شخصی جهت افزایش اعتماد</p>	q12-1	احساس امنیت و اعتماد به همدیگر	***	q23-1	مکان های شاد و سرزنده شهری
<p>- ترویج فرهنگ همکاری و افزایش انسجام</p> <p>- اعتقادات و احساسات مشترک و تعادل و هماهنگی میان باورها و ارزش ها</p>	q13-1	همبستگی و انسجام اجتماعی	***	q24-1	بروز ارزش های فرهنگی و اجتماعی
<p>- حفظ و نگهداشت سرمایه های فیزیکی و معنوی شهر</p> <p>- هماهنگی فرد و محیط</p> <p>- حس تفاهم و همدردی</p>	q14-1	حس تعلق مکانی	<p>- توجه به نیازهای اجتماعی در این مکانها</p> <p>- بهره‌وری منابع و استفاده بهینه از آنها</p> <p>- توانمندسازی اقتصادی محلی</p>	q25-1	قابلیت تحقق توسعه پایداری انسانی در این مکان ها
<p>- احساس آسودگی خاطر ناشی از اعتماد به یکدیگر در ارتباطات و تعاملات اقتصادی و....</p> <p>- احساس آرامش و اطمینان خاطر از دوری از</p> <p>-</p>	q15-1	امنیت اجتماعی			
<p>- تخصیص عادلانه منابع و امکانات شهری</p> <p>- بهره مندی همه سطوح شهر از خدمات مکان های سوم</p> <p>- تساوی آزادی ارتباطی موثر</p>	q16-1	عدالت اجتماعی			
<p>- رضایت از زندگی</p> <p>- انتخاب آزاد</p> <p>- کیفیت سلامت</p> <p>- استاندارد زندگی</p>	q17-1	کیفیت بالای زندگی و رفاه جمعی			
<p>- ارتباطات بین فرهنگی</p> <p>- رعایت حقوق همدیگر و دیگران</p>	q18-1	همبستگی اجتماعی			

<p>- تعهد افراد به انجام وظایف و مسئولیت های خود جامعه</p> <p>- پابندی به اصول اخلاقی</p> <p>- شناخت و پذیرش تفاوت ها نژادی، دینی و غیره</p>	q19-1	مسئولیت پذیری اجتماعی			
--	-------	-----------------------	--	--	--

منبع: Research findings (2023)

۱۰+ یا کوچکتر از ۱۰- از توزیع نرمال بسیار فاصله دارد. یافته- های پژوهش بر این موضوع تاکید دارد که توزیع داده های متغیرهای پژوهش در آزمون چولگی و کشیدگی در بین طیف قابل قبول قرار دارد. بنابراین توزیع نرمال بودن متغیرهای پژوهش برای اجرای مدل معادلات ساختاری برقرار است (جدول ۲).

بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش و الگوی کلی پژوهش

یکی از پیش شرط های لازم برای اجرای مدل معادلات ساختاری نرمال بودن متغیرها است، در این راستا، برای آزمون فرضیه های پژوهش، از آزمون چولگی^۸ و کشیدگی^۹ توزیع متغیرها استفاده شده است. کلاین (۲۰۱۱) معتقد است توزیع با چولگی بزرگتر از ۳+ یا کوچکتر از ۳- و کشیدگی بیش از

جدول ۲. نتایج آزمون های نرمال بودن توزیع داده های متغیرهای پژوهش

نسبت بحرانی	کشیدگی	چولگی	مولفه ها	متغیرهای پژوهش	علامت اختصاری
۶,۱	۱,۸۶	۰,۹۴	قابلیت های مکان سوم (مکان های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به زندگی غیر رسمی شهروندان، عرصه های همگانی شهری، بازتعریف ساختارهای اجتماعی در این مکان ها، مکان های شاد و سرزنده شهری، محملی برای بروز ارزش های فرهنگی و اجتماعی، قابلیت تحقق توسعه پایداری انسانی در این مکان ها)	متغیرهای مستقل	makansevom
**	-۱,۴۳	۲,۴۱	زیست پذیری اجتماعی (تعاملات و معاشرت اجتماعی، آموزش و یادگیری اجتماعی، مشارکت واقعی مردم در فعالیت های شهری، احساس امنیت و اعتماد به همدیگر، همبستگی و انسجام اجتماعی، حس تعلق مکانی، امنیت اجتماعی، عدالت اجتماعی، کیفیت بالای زندگی و رفاه جمعی، همبستگی اجتماعی، مسئولیت پذیری اجتماعی)	متغیر وابسته	zist

Research findings (2023)

مکان ها، مکان های شاد و سرزنده شهری، بروز ارزش های فرهنگی و اجتماعی، قابلیت تحقق توسعه پایداری انسانی مکان های سوم از متغیرهایی است که بر زیست پذیری اجتماعی موثر می باشند. در همین راستا، مدل های اندازه گیری پژوهش شامل دو مدل اندازه گیری و یک مدل ساختاری است

مدل های اندازه گیری و ساختاری پژوهش

« زیست پذیری اجتماعی » به عنوان متغیر وابسته پژوهش، معلول عوامل و متغیرهای متعددی می باشند. در همین راستا، **قابلیت های مکان سوم** نظیر؛ مکان های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به زندگی غیررسمی شهروندان، عرصه های همگانی شهری، بازتعریف ساختارهای اجتماعی

⁹ -Kurtosis

⁸ -Skewness

مبتنی بر واقعیت) است مقدار این شاخص‌ها براساس ماتریس مانده‌ها، درجه آزادی و تعداد نمونه‌ها تعیین می‌شود و از آنجاییکه این محاسبه براساس مقایسه‌ی مدل یا مدل‌های دیگر نیست به آن برازش مطلق گویند شاخص‌های CMIN, RMSEA, SRMR, GFI و کای دو از جمله شاخص‌های برازش مطلق هستند. که آستانه آن در جداول زیر مشخص شده است.

که بررسی رابطه بین این مدل‌ها، (متغیرهای مستقل و وابسته) در پژوهش حاضر دارای اولویت و اهمیت است.

ارزیابی برازش مدل: (Model Fit)

شاخص‌های که برای بررسی برازش مدل استفاده می‌شوند به دو دسته تقسیم می‌شوند: (Pahlavan, 2014; Boshagh, 2014; Ghasemi, 2012)

برازش مطلق: (Absolute Fit)

این شاخص‌ها نشان می‌دهند که تا چه میزان مدل فرضی پیشنهادی (مدل پژوهش فعلی) شبیه به مدل مشاهدات (مدل

جدول ۳. شاخص‌های برازش مطلق در مدل مفروض

شاخص برازش	نام کامل	بازه قابل قبول	مقدار شاخص برازش	وضعیت (برازش قابل قبول/غیر قابل قبول)
کای دو	CHI-SQUARE	$P-VALUE \geq 0.05$	۰,۰۴	مناسب
CMIN/DF	MINIMUM DISCREPANCY FUNCTION	خوب < 3 قابل قبول < 5	۴,۳	مناسب
SRMR	Standardized root mean square residual	$Srmmr < 0.10$	۰,۰۴	مناسب
RMSEA	ROOT MEAN SQUARE ERROR OF APPROXIMATION	خوب > 0.08 متوسط 0.08 تا 0.1 ضعیف > 0.1	۰,۰۷,۳	مناسب

Research findings (2023)

برازش تطبیقی (Comparative fit):

این نوع برازش دارای شاخص‌های می‌باشند که نشان دهنده موقعیت نسبی مدل بین بدترین برآش (صفر) و بهترین برآش (یک) هستند آستانه پذیرش شاخص‌های این گروه برای بازش مدل خوب 0.9 است. CFI, IFI, NFI, TLI و از جمله شاخص‌های تطبیقی هستند. (جدول شماره ۴).

تجزیه و تحلیل یافته‌های حاصل از پژوهش بیانگر این واقعیت است که با توجه به مقادیر و آستانه (بازه) قابل قبول برای شاخص مذکور می‌توان فرض قابل قبول بودن برازش مدل را در شاخص مطلق را مورد تایید قرار داد. در این راستا، مقدار شاخص‌های مذکور و آستانه قابل قبول هر کدام از شاخص‌ها برآورد شده است که نشان‌دهنده برازش مناسب بودن مدل می‌باشد.

جدول ۴. شاخص‌های برازش تطبیقی در مدل مفروض

شاخص برازش	نام کامل	بازه قابل قبول	مقدار شاخص برازش	وضعیت (برازش قابل قبول/غیر قابل قبول)
CFI	Comparative fit indec	< 0.90	۹۳	مناسب
IFI	incremental fit indec	< 0.90	۹۱	مناسب
NFI	normed fit indec	< 0.90	۹۴	مناسب
TLI	Tucker-lewis index	< 0.90	۹۰	مناسب

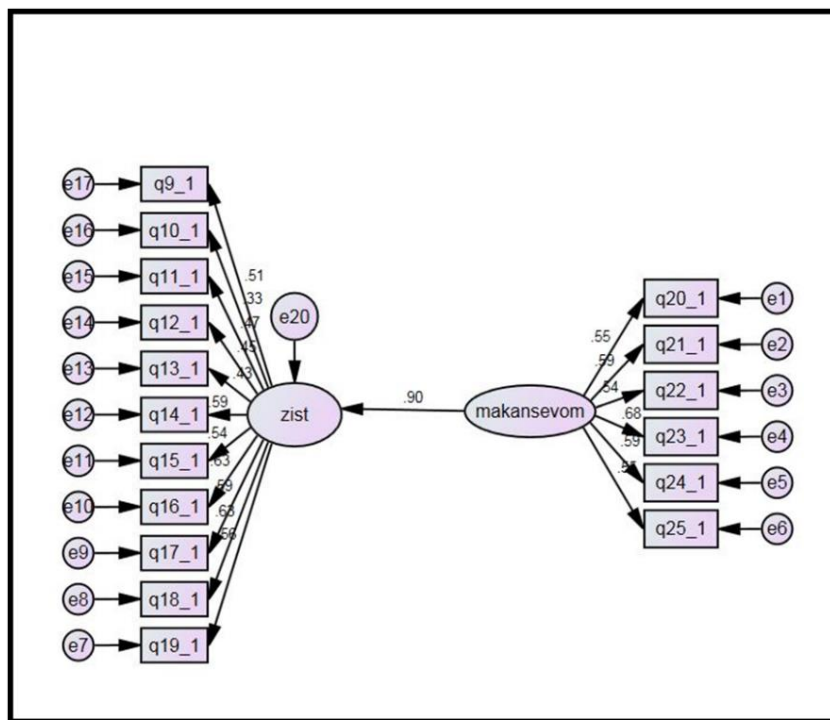
تجزیه و تحلیل یافته‌های حاصل از پژوهش بیانگر این واقعیت است که با توجه به مقادیر و آستانه (بازه) قابل قبول برای

در این مکان ها است و متغیر وابسته پژوهش (زیست پذیری اجتماعی) با مولفه های نظیر؛ تعاملات و معاشرت اجتماعی، آموزش و یادگیری اجتماعی، مشارکت واقعی مردم در فعالیت های شهری، احساس امنیت و اعتماد به همدیگر، همبستگی و انسجام اجتماعی، حس تعلق مکانی امنیت اجتماعی، عدالت اجتماعی، کیفیت بالای زندگی و رفاه جمعی، همبستگی اجتماعی، مسئولیت پذیری اجتماعی است. تخمین ضرایب اثر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته سنجش و ارزیابی شده است در این راستا، جهت تایید و رد فرضیات پژوهش، تخمین مسیر بین متغیرها بیان شده است و از ضرایب روابط بین متغیرها در جدول خروجی Regression Weights استفاده شده است. (شکل ۴).

شاخص مذکور می توان فرض قابل قبول بودن برازش مدل را در شاخص تطبیقی را مورد تایید قرار داد. در این راستا، مقدار شاخص های مذکور و آستانه قابل قبول هر کدام از شاخص ها برآورد شده است که نشان دهنده برازش مناسب بودن مدل می باشد.

ارزیابی و تخمین ضرایب تاثیر متغیرهای پنهان (مستقل و وابسته)

در این راستا با توجه به متغیر مستقل (قابلیت مکان سوم) که شامل مولفه های نظیر مکان های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به زندگی غیر رسمی شهروندان، عرصه های همگانی شهری، بازتعریف ساختارهای اجتماعی در این مکان ها، مکان های شاد و سرزنده شهری، محملی برای بروز ارزش های فرهنگی و اجتماعی، قابلیت تحقق توسعه پایداری انسانی

شکل ۴. بارهای عاملی و ضرایب تاثیر در ابعاد مختلف (Research findings (2023)

کرد اگر p -value آزمون کوچکتر از ۰,۰۵ بود رابطه دو متغیر معنی دار است با توجه به این موارد و مقادیر، ارتباط بین قابلیت های مکان سوم و زیست پذیری اجتماعی معنادار است (جدول ۵).

تجزیه و تحلیل داده‌ها بیانگر این واقعیت است که در صورتی که ضریب بحرانی بزرگتر از ۱,۹۶ باشد رابطه بین دو متغیر با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است همچنین می توان برای معنی دار بودن روابط به جای ضریب بحرانی از p -value استفاده

جدول ۵. وزن های رگرسیونی در ابعاد مختلف پژوهش

وضعیت فرضیه	P	C.R.	S.E.	Estimate		
مورد تایید	***	۶,۱	۱۴۲.	۸۷۵.۰	makansevom	zist □

زندگی غیررسمی شهروندان، عرصه‌های عمومی شهری، بازتعریف ساختارهای اجتماعی مکان‌ها، مکان‌های شاد و سرزنده شهری، بروز ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی، قابلیت تحقق توسعه پایداری انسانی است که هر کدام از این عوامل در در زیست پذیری اجتماعی اثرگذار می باشند. در این بین، نتایج این پژوهش با یافته‌های (Nasehi et al 2023)؛ (Sheikhabglou and Boo Xi Williams & Nahiduzzaman et al 2020)؛ (Hipp 2019) و (Salari pour et al 2022)؛ (al Modiri & Daavodi 2017)؛ (et al 2016)؛ حدودی همخوانی دارد. در همین راستا، قابلیت های مکان سوم با بارعاملی ۰,۸۷ دارای اثرگذاری مطلوبی در فعلیت در آوردن زیست پذیری اجتماعی مکانها و فضاهای زیست و فعالیت دارد. از بین مولفه‌های موثر در سنجش «قابلیت‌های مکان سوم» مولفه «مکان‌های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به زندگی غیر رسمی شهروندان» با بارعاملی ۰,۶۸ و « مکان های شاد و سرزنده شهری» با بار عاملی ۰,۵۹ دارای بالاترین بارعاملی می باشند که نشان دهنده این است این مولفه‌ها، برای سنجش قابلیت مکان سوم دارای اولویت و اهمیت بیشتری نسبت به سایر مولفه‌ها می باشند. افزون بر این، از بین مولفه‌های موثر برای سنجش «زیست پذیری اجتماعی» مولفه « مشارکت واقعی مردم در فعالیت های شهری » با بارعاملی ۰,۶۳,۲ و «همبستگی اجتماعی ومسئولیت پذیری اجتماعی» با بار عاملی ۰,۶۳,۱ دارای بالاترین بارعاملی می باشند که نشان دهنده این است این مولفه‌ها، برای سنجش زیست پذیری

۴. بحث و نتیجه گیری

مکان‌های سوم نقش مهمی در ارتقای زیست‌پذیری اجتماعی دارند. زیست‌پذیری اجتماعی به ارتباط نزدیکی که بین محیط زیست فیزیکی و اجتماع برقرار می‌شود، اشاره دارد و مکان‌های سوم می‌توانند به عنوان محیط‌هایی که شرایط زیست‌محیطی و اجتماعی متعادل و بهینه را فراهم می‌کنند، نقش بسیار مهمی را در ایجاد و تقویت زیست‌پذیری اجتماعی ایفا کنند. هدف از این پژوهش تحلیل و تبیین ارتباط بین قابلیت های مکان سوم با زیست‌پذیری اجتماعی می باشد. نوع پژوهش توصیفی- تحلیلی و کاربردی است. « زیست پذیری اجتماعی » به عنوان متغیر وابسته پژوهش، معلول عوامل و متغیرهای متعددی می باشند. در همین راستا، قابلیت‌های مکان سوم نظیر؛ مکان‌های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به زندگی غیررسمی شهروندان، عرصه‌های همگانی شهری، بازتعریف ساختارهای اجتماعی مکان‌ها، مکان‌های شاد و سرزنده شهری، بروز ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی، قابلیت تحقق توسعه پایداری انسانی مکان‌های سوم از متغیرهای است که در زیست‌پذیری اجتماعی موثر می- باشند. در همین راستا، مدل‌های اندازه گیری پژوهش شامل دو مدل اندازه گیری و یک مدل ساختاری است که بررسی رابطه بین این مدل‌ها، (متغیرهای مستقل و وابسته) در پژوهش حاضر دارای اولویت و اهمیت است. نتایج پژوهش نشان می- دهد که زیست‌پذیری اجتماعی با مولفه‌های آن، معلول مجموعه متغیر مستقل قابلیت‌های مکان سوم با مولفه‌هایی نظیر؛ مکان‌های عمومی و جذاب برای هویت و معنا بخشی به

اجتماعی دارای اولویت و اهمیت بیشتری نسبت به سایر مولفه‌ها می‌باشند. پیشنهادهای برای توسعه مکانهای سوم جهت بهبود زیست پذیری اجتماعی در منطقه ۶ به شرح زیر ارائه می‌گردد: گسترش و ایجاد فضای سبز؛

۱. تقویت و بهبود دسترسی به حمل و نقل عمومی؛
۲. ارتقای امکانات اجتماعی و فرهنگی؛
۳. توسعه فضاهای عمومی؛
۴. ارتقای امکانات اجتماعی مانند مراکز بهداشتی، مدارس، مراکز خدماتی و اماکن فرهنگی؛
۵. حفظ تنوع زیستی

فهرست منابع

- Abedini, A., Saket Hasanloui, M. (2021). third urban places; the creation scene of social and recreational hangouts of the community, a case study: a comparative study of cafes in areas ' and ° of Urmia city, *Danesh Shahr Sazi*, 5(2)-170-153
- Arvin, M. (2017). Evaluating the effects of place attachment on the level of social development in cities, *journal of research and urban planning*, and 38.
- Boshagh, M. R. (2014). Structural equation model in human sciences, *Sociologists*, first edition, Tehran.
- Caird, S.P, Hallett, S.H., (2019). Towards evaluation design for smart city development, *Journal of Urban Design*” vol24, Issue, Doi:<https://doi.org/10.1080/13574809.2018.1469402>.
- Cunningham, E. C. (2019). Grief and the Urban Fabric: Creating “Third Places” for People in Bereavement to Address Grief with their Social, Peer and Professional Networks. Master Thesis of Architecture in the College of Design, Architecture, Art and Planning, University of Cincinnati.
- Davoudi, E., Modiri, A. (2016). Investigating the role of third places on promoting the social life of Zanjan city during the period of the constitutional revolution to the Islamic revolution (case study: Sabze area of Zanjan Shahr Square - Iran). *Human Geography Research*, 49(33)-570-553. .
- Fullagar, S., O'Brien, W., & Lloyd, K. (2019). Feminist Perspectives on Third Places. In Dolley, J. & Bosnan, C. (Eds). *Rethinking Third Places: Informal Public Spaces and Community Building*, Cheltenham, UK: Edward Elgar.
- Ghasemi, V. (2012): Structural equation modeling in social research using AMOS Graphic, *Sociologists Publishing House*, second edition.
- Kareshki, H. (2016): Linear structural relationships in humanities research, *Avai Noor*, Tehran.
- Kashani Jo, Kh. (2009), recognizing theoretical approaches to urban public spaces, *Urban Identity*, No. 695-107.
- Lee, J. E., & Severt, D. (2017). The Role of Hospitality Service Quality in Thrid Places for the Elderly: An Exploratory Study. *Cornell Hospitality Quarterly*, 58(2), 214–221.
- Modiri, A., Davoudi, E. (2014). Evaluation of the distribution of third places in relation to the levels of different social classes in the city of Zanjan, *Urban Studies*, 16, 81-93.
- Mohsenin, Sh., Esfidani, M. R. (2012): Modeling structural equations (educational and practical), *Mehraban Nash*, Tehran.
- Momeni, M., Dashti, M., Bayramzadeh, S., Sultan Mohammadi, N. (2012): Structural equation modeling with emphasis on reflective and constructive structures, author, Tehran.
- Mortaz Hejri, H., Madiri, A. (2018), evaluation of the function of the third place of cafes for young people in El-Ghebanal and Valiasr Streets, No. 22, pp.37-51.
- Nahiduzzaman, Kh Md & Etal. (2020). urban cohesion vis-à-vis organic spatialization of “Third places” in Saudi Arabia: The need for an alternative planning praxis, *Habitat International*, Vol 105.
- Nasehi, H., Saberi, H., Ghaedrahmati, S. et al .(2023). Social sustainability and urban third places: the case of the city of Isfahan in Iran. *Geo Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10708-023-10839-0>.
- Oldenburg, R. (Ed.) (2001), *Celebrating the Third Place*, Avalon Travel Publishing, and Berkeley, CA.
- Oldenburg, R., & Brissett, D. (1982). The Third Place. *Qualitative Sociology*, 5(4), 265–284.
- Pahlavan Sharif, S., Mahdovian, V. (2014): Modeling Structural Equations with AMOS, *Bisheh Publications*, and first edition.
- Ramezani, M., Qara Baglo, M., Moulai, A. (2022). the role of third places in enhancing citizens' sense of belonging (case study: from Vali Asr Square to the intersection of Vali Asr St., Tehran). *Architecture and Urbanism Quarterly*, 1(2), 76-61
- Ren, K., Wang, Y., Liu, T., & Wang, T. (2017). Dataset on outdoor behavior-system and spatial-pattern in the third place in cold area-based on the perspective of new energy structure, *Data in Brief*, 10, Pp: 593-597.
- Rennels, T. R., & Purnell, D. F. (2015). Accomplishing Place in Public Space: Auto ethnographic Accounts of Homelessness. *Journal of Contemporary Ethnography*, 46(4), 490–513.
- Sadeghi, N., Zabihi, H., Eslami, S.GH. (2014). Comparative comparison of locating the third space and the cognitive map of the sense of security in the urban space (a case study of Isfahan city). *Spatial Planning*, 2(17) 93-116
- Saitluanga, B. L. (2014). "Spatial pattern of urban livability in Himalayan Region: A case of Aizawl

- City." *Journal of Social indicators research*, 117(2), 541-5.
- Salaripour, A. A., Zadsalehi, R., Mehrjo, M. (2022). Investigating the role of third urban places in the development of tourism (case study: central footpath of Rasht city), *Geography and Development of Urban Space*, 9(2), 97-115.
- Sheikhbaglou, O., Boo Xi, W. (2021). Explanation the role of third places in the socialization of urban districts, *Urban Manage Energy Sustainability*, 3(1): 108 – 115.
- Song, Y. (2011) a livable city study in china: using structural Equation models, thesis submitted in statistics, department of statistics Uppsala University.
- Teng Chey, khoo. (2012) The CLC framework for livable and sustainable cities, *urban solutions Journal*, No.1, pp. 54-70.
- Valenzuela-Levi, N., Fuentes, L., Ramirez, M.I., Rodriguez, S., Señoret, A., (2022), Urban sustainability and perceived satisfaction in neoliberal cities, *Journal of Cities*, Volume 126, July 2022, 103647, Doi: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.103647>.
- Williams, Seth A. & John R. Hipp (2019), How great and how good?: Third places, neighbor interaction, and cohesion in the neighborhood context, *Social Science Research*, Volume 77, Pages 68-78
- Ziari, K., Nezami, M., Pourahmad, A. (2018), the role of third places in the social dimension of urban areas, case example: open-air cafes in the ۲nd district of Tehran